

ISSN 2411-1546
Doi.org/10.35619/ucpmk.vi40

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут культурології Національної академії мистецтв України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State University of the Humanities
National Academy of Arts of Ukraine
Institute for cultural research (Institute of culturology)
National Academy of Arts of Ukraine

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА :
МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, ШЛЯХИ РОЗВИТКУ
Науковий збірник

UKRAINIAN CULTURE :
THE PAST, MODERN, WAYS OF DEVELOPMENT
Scientific journals

Напрямок : Мистецтвознавство
Branch : Art Criticism

За загальною редакцією В. Г. Виткалова
Editor-in-Chief V. Vytkalov

Засновано у 1995 році
Founded in 1995

Випуск 40
Issue 40

Рівне : РДГУ, 2022
Rivne : Rivne State University in the Humanities, 2022

Bilinska Olga – graduate student of the Department of Methods of Music Education and Conducting Educational and Scientific Institute of Musical Arts Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University, Drohobych

The aim of the work is to study and analyze the musical-critical heritage of Osyp Zalesky (reviews), which are a source of music, publishing, performing, educational life of the Ukrainians in the diaspora (United States) in the middle of the twentieth century.

The research methodology is based on the chronological and research methods, such as: the collection and processing of sources related to the music-critical work of O. Zalesky; methods of generalization and systematization of critical materials are also used, which will make it possible to evaluate O. Zalesky musicological achievements.

The results of the research. The article examines Osyp Zalesky's works, which were published in the magazine «Svoboda» in the period 1960-1970. O. Zalesky's multi-vector interest and direct participation in the events that took place in the musical environment of the diaspora and Ukraine were reflected and echoed in his music-critical publications. The reviewer tried to make personal impression by referring to new book editions, including music collections, recorded gramophone records, in order to stimulate artists to improve and increase their work, as well as motivate beginner scholars and musicians to promote Ukrainian music in the world.

The scientific novelty of the study is to reveal the content of the little-known music-critical achievements (reviews) of a musicologist and composer Osyp Zalesky, published in periodicals.

Practical value. The revival and analysis of O. Zalesky's musical-critical heritage, who was an active figure in the Ukrainian diaspora, makes a huge step in revealing the creative life of musicians, composers and performers who, under various circumstances, created and worked in exile.

Key words: Osyp Zalesky, music criticism, review, music-critical work, diaspora, music art.

Надійшла до редакції 17.01.2022 р.

УДК 477.8.29

СУЧАСНА КОНЦЕРТНА ПРАКТИКА ЯК ЕЛЕМЕНТ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН

Виткалов Сергій – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музезнавства РДГУ, м. Рівне
<https://orcid.org/0000-0001-5345-1364>
 DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi40.523>
sergiy_vsv@ukr.net

Виявляється потенціал сучасного музичного мистецтва, представленого різними групами виконавців, концертуючих у регіонах на тлі політичної і військової напруги. Аналізується їх організаційно-культурна й художня діяльність та доводиться думка про те, що сучасна між культурна комунікація стимулювала появу нового типу митців, в основі творчості якого лежить високий інтелект, постійний художній пошук, спрямований як на використання етноскладової інших країн, так і розширення потенційних можливостей власного музичного інструменту через застосування pop-violin, що дозволяє їм у власній творчості сполучати різні стилі – джаз, фолк, класику, сучасні ритми, ігноруючи традиційні рамки жанру.

Ключові слова: сучасна концертна практика, «Пікардійська терція», С. Кондратів, мистецтво, регіон.

Актуальність проблеми. Розпад радянської політичної системи згорнув і її неодмінний атрибут – програму культурного обслуговування населення, запровадивши, натомість, нову культурно-мистецьку доктрину з бізнесовими елементами, яка, хоча й також має чимало вад, однак її перевагою є потужна мотиваційна складова та конкуренція, притаманна новій економічній формації, що стимулює в своїй основі постійне удосконалення не лише форм презентації відповідного культурного продукту, але й його змісту, тобто спрямована на само удосконалення її носія, зокрема й технічного оснащення його виступів. Саме це й перетворило гастрольну діяльність, обмежуючи наш розгляд питання західно-поліським етнорегіоном (хоча ці концертні турне відбуваються, як правило, всією Україною) у достатньо привабливий організаційно-культурний феномен, що постійно стимулює митця до пошуку нових форм його позиціонування у просторі сьогодення. Тоді як глядач, збагачений інформаційним досвідом регіональної афіші та власного сприйняття різноманітних її художніх програм, має можливість значно ефективніше поглиблювати свій духовний багаж якісною музикою.

Мистецтво, інакше кажучи, з одного боку, набуває відповідних інтелектуальних ознак, і ця тенденція продовжує поглиблюватися, формуючи реципієнтів із високим художнім смаком та широкими духовними запитами. Хоча поряд із цим вектором його творчого вияву існує й не менш помітний пласт масової культури, спрямований на невибагливий культурний продукт і все те, що з цим пов'язано, маючи

при цьому також не менш потужне оснащення, ранжуючи таким чином не лише носіїв певної мистецької доктрини, але й її споживачів, тобто публіку [7; 502-505]. Адже кожен історичний період у суспільстві характеризується, як відомо, паралельним існуванням декількох форм мистецтва. Естетично вони майже ніколи не бувають рівноцінними, але необхідність у них існує завжди. Оскільки поряд з естетично розвиненою публікою завжди є та, естетичний розвиток якої з різних причин буде нижчим.

У той же час змінилися й засоби популяризації та презентації художньої творчості, акцентуючи увагу потенційного глядача/слухача на можливості попереднього ознайомлення з бажаним видом мистецтва через соціальні мережі, збираючи значно більшу аудиторію шанувальників і, таким чином, уже на попередній стадії його сприйняття здійснювати відбір художніх програм претендентів, виходячи з власного культурного досвіду чи художнього смаку. Це також стимулює й продюсерів приділяти вказаній складовій особливу увагу, оскільки відтепер успіх виконавця залежить і від попереднього ознайомлення реципієнта з усіма аспектами художньої програми. Відтак і в цьому сегменті популяризації чи просування конкретного художнього образу у суспільну свідомість, визначальним став певний набір технологічних прийомів, які б робили (чи продовжують це здійснювати і надалі) пропонований продукт популярним, тобто здатним забезпечити успіх митцю. Це розширило потенційні можливості й продюсера чи організатора гастрольної діяльності, стимулювало формування відповідної «групи технічного забезпечення» творчості, провідною метою діяльності якої стало використання найсучасніших засобів впливу на реальну та, з не меншою мірою актуалізації, й потенційну аудиторію. І в цьому плані організація сучасної гастрольної діяльності дає добрий приклад широкого використання синтезу засобів впливу на аудиторію, синергетика якої дозволяє перетворити будь-який виступ на яскраве шоу. Це, у свою чергу, стимулює й створення відповідної «інфраструктури» в регіонах для забезпечення майбутніх виступів, її здатність задовольнити зокрема й організаційно-технічні можливості чи потреби виконавців. Тому у цьому процесі відбувається також швидка диференціація художніх засобів, спрямованих на класичне (в розумінні змісту та форм презентації) мистецтво, що не вимагає суттєвих організаційно-технічних ноу-хау, і не менш яскравий вид іншого вектору сучасного мистецтва, так званої серйозної музики, за всіма її параметрами здатної бути також віднесеною до сучасної класики, організаційно-культурний антураж якої вимагає відповідного технічного оснащення та забезпечення.

Тож *що саме і яким чином* просувається у суспільну свідомість типового за багатьма економічними і соціокультурними характеристиками регіону, яким є Західне Полісся, й складає основний зміст цієї розвідки, *метою якої* є виявлення культурного потенціалу митців, що постійно гастролують на Рівненщині, як і Волині, помітно впливаючи на духовний рівень місцевої публіки та розширюючи обрії її сприйняття сучасного мистецтва.

Огляд останніх публікацій. Окреслена проблема має достатньо строкату історіографічну базу, в якій відтворено як сутність сучасного музичного мистецтва [1], так і специфіку його сприйняття [7], [8]. Сюди додамо й наукову розвідку, автори [3] якої намагаються виявити культурне єство сучасної академічної пісні та її характерні особливості в контексті сучасного функціонування основних жанрових різновидів. Серед інших інформаційних матеріалів – джерельна база пошуку, представлена концертним репертуаром та інтерв'ю автора з учасниками цих імпрез [4]. Утім, роль художнього впливу на людину, зокрема різних форм музичної творчості у процесі дії сучасних трансформаційних тенденцій на регіональному рівні виявлена ще недостатньо, що і зумовило подальшу її розробку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Незважаючи на складну епідеміологічну ситуацію та політичну напругу, градус якої у січні-лютому 2022 року піднявся до критичної межі, що створило помітний психологічний та фінансовий дисбаланс у нашому житті, для мешканців й гостей міста цей час виявився насиченим на яскраві мистецькі події, атмосфера яких стала певним адаптивним фактором у знятті цієї напруги.

Якщо учасники міжнародного фестивалю «Органний собор-2022», концертні заходи якого заповнили січневий звуковий простір міста, засвідчивши «строгість стилю», базованого на статичності органного виконання, самозаглиблення у власний духовний світ, стимульований музикою храму, найкраще репрезентованою творчістю Й.С. Баха і його послідовників наступних століть, підтвердивши адаптованість вітчизняних митців до світової організаційно-культурної системи, то оригінальна концертна програма «Містика ХХ століття», виявлена крізь призму творчості Д. Шостаковича та А. Шнітке в органній їх інтерпретації на концертних заходах цього ж фестивалю, також підтвердила суголосність творчих шукань названих вище геніїв не менш буремного століття сучасним рефлексіям [2;]. З іншого боку, якщо виконавці-учасники «Органного собору» продемонстрували й відповідну систему культурних координат, у якій функціонує нинішнє професіональне мистецтво, базоване на сакральній класиці, розмаїття її кореляцій з вокалом, камерним оркестром, скрипковою інтерпретацією, то «плотневий простір міста» знаходився в полоні переважно вокальної музики «Пікардійської терції»,

звучання популярних композицій якої, специфічність організації концертного простору у спілкуванні з публікою і навіть розміщення виконавців на сцені та їх зовнішність, формувала відповідну інтелектуальну атмосферу камерності сприйняття, акцентувала увагу на рафінованості художнього вислову й значну естетизацію творчого середовища.

Тоді як скрипковий віртуоз С. Кондратів (під впливом виступу якого знаходилася інша частина публіки останньої третини лютого), для якого фактично не існує технічних меж у володінні інструментом, навпаки стимулював до певної мобілізації духу, адже його запальні власні композиції, створені на грані містики та глибокого філософського змісту, як і не менш оригінальна творчість, якою надихався автор, відвідуючи екзотичні країни, матеріал про які розміщений у соціальних мережах, змусили відвідувачів зосередитися на вічних проблемах буття.

Тож спробуємо виявити культурні домінанти концертних програм названих вище виконавців у цій оригінальній культурній локації упродовж достатньо обмеженого відтинку часу.

Отже, колишній вокальний квартет випускників-хормейстерів Львівського музичного училища, пройшовши 30-річний період творчого пошуку (1992), здобув світове визнання і позиціонується сьогодні в світі як яскрава вокальна структура, «музична легенда України», творчий склад якої, постійно змінюючись, намагається зберегти оригінальний колектив різноаспектного вияву, спрямований на виконання не лише світової класики, але й регіональної етномузики, світових акапельних хітів, експонованих під творчий потенціал цієї групи.

Постійно експериментуючи над репертуаром, формами подання тексту, добором голосів для його презентації, група перетворилася на вокальну формацію, здатну виконувати музичний репертуар будь-якої складності. Та й активний доробок колективу сьогодні нараховує понад 300 композицій, виконуваних 12 мовами світу, торкаючись при цьому як класичної спадщини, так і сучасної світової композиторської практики, а також транскрипцій народно-інструментальної музики, власні музичні композиції («Берег ріки», «Кантрі», «Пустельник», «Сад ангельських пісень», «Старенький трамвай» тощо). У їхньому порт-фоліо 8 різнопланових компакт-дисків.

«Пікардійська терція» відома концертними програмами на всіх континентах і багатьох країнах: Польща, Канада, Іспанія, Німеччина, США, Італія, Франція. До знакових подій віднесемо її участь у Міжнародному фестивалі акапельного співу «Vokal Total», у якому за час його функціонування лише один художній колектив зі Східної Європи двічі (Мюнхен, 2000-2001) був удостоєний такої честі. Помітними стали й презентації її вокального доробку для членів Європейської комісії в Королівському палаці Брюсселя (2006) та Посольства України у Франції (Париж, 2021) тощо.

Колектив демонстрував унікальні можливості людського голосу, виконуючи гімн України й під час відкриття футбольних матчів Ліги чемпіонів між командами «Динамо» (Київ) та «Арсенал» (Лондон, 1998); футбольного сезону у Львові (2007-2008), матчах вищої ліги між командами «Карпати» та «Кривбас» (2007); між Національними збірними України та Італії в рамках відбіркового циклу до чемпіонату Європи 2008 р. (2007), а також Національними збірними України та Білорусі в рамках аналогічного циклу до чемпіонату Світу 2010 р. (2008).

Інакше кажучи, ця вокальна формація є однією з не багатьох мистецьких структур, що активно презентує Україну у просторі сучасної культури, використовуючи у концертній практиці лише акапельний спів. Та й світовий музичний простір, постійно змінюючись, намагається концентрувати художні колективи за багатьма специфічними ознаками. Тому достатньо відомі художні формації країн, відзначені високим державним реноме, часто не попадають до світового рейтингу або не помічаються на престижних спеціалізованих конкурсах, де в основі критеріїв відбору лежить, перш за все, названий вище художній сегмент.

Нинішній її концертний тур об'єднав популярні композиції («Старенький трамвай», «Пустельник», «Берег ріки», «Шаляла»), твори на релігійну тематику, відомі колядки: «Бог Предвічний», «На святий вечір») та твори, що демонстрували етапи їхнього професійного зростання («Спитай», «Тиха ніч», «Жовті стрічки», «Туман яром»). При цьому концертна програма включала не лише виконання композицій, але й відповідний просвітницький елемент, утілений у розмові учасників із публікою, на підставі якого розширено уяву присутніх про колектив, етапи його становлення, роль мистецтва у просторі сьогодення.

Зовсім інший вимір спілкування з музикою запропонував Святослав Кондратів, який працює в жанрі рор-violin (популярна скрипка), що дозволяє автору широкий власний творчий експеримент: джаз, фольк, класику, сучасні ритми, одним словом, виявити нові можливості традиційного інструмента крізь призму споглядального досвіду природи екзотичних країн, помноженого на віртуозність виконання і глибoku культуру музиканта.

Випускник Львівської інструментальної школи віртуозів, який має десятки тисяч переглядів своїх програм у соціальних мережах, він вкотре продемонстрував публіці як універсальність (мультикультуралізм) творчості сучасного музиканта, втіленої не лише у професіональному виконанні композицій, що належать до кращих зразків світової культурної спадщини, але й власний творчий рівень, опуси якого випромінюють не тільки нинішні технічні досягнення виконавського мистецтва, але й глибоке їх культурне підґрунтя, що включає знання світового (регіонального) культурного досвіду і його носіїв, знакові сегменти-ключі (коди), у яких відтворено культурне єство країни, де вони створювалися (філософія, психологія, релігія і, як їх результат, – ментальність населення), що й допомагає йому компоувати опуси, в яких усе це відтворено за допомогою універсальної сигнітивної (знакової) системи – звуків.

Підтвердженням цьому є й факт активних відвідин музикантом упродовж декількох років понад 30 країн світу, достатньо контрастних за природнокліматичними вимірами: Африка, Китай, Марокко, Норвегія, Індія, Іспанія, Італія (Венеція, Барселона), узбережжя Балтики та Атлантичного океану... і саме за результатами цих поїздок ним підготовлені оригінальні композиції, що глибоко відтворюють їх культурну сутність («Fjord», «Дорога в дюнах»). Принаймні, філософія східних цивілізацій (навіть із розрахунку на пересічного слухача), роздуми про сучасний світ, сенс буття відчувається в них переконливо й майже реально. Та й остання програма «Метеора. Світ очима скрипаля», презентована у м. Рівне, здійснена в рамках всеукраїнського туру (17.02), також повною мірою відтворює ці творчі шукання художника.

Концерт С. Кондратива засвідчив його однаково професіональне виконання як етномузичних композицій (власних чи транскрипцій), так і глибоко філософських опусів, створених останнім часом. До речі, під час концертної програми в Рівному ним презентовано твір, виконаний на електроінструменті, виготовленому на його замовлення місцевим майстром Олегом Шевчуком і спеціально налаштованому для музиканта.

Акцентуючи увагу на результатах музичного ряду, представленого на розгляд рівненській публіці, слід відзначити, що ця музика має високу популярність і мистецьку цінність не як елемент масової культури, а виключно як сегмент професійного, музичного інтелекту, творення нової художньої системи чи реальності, яка й спрямовується на культурно підготовленого слухача і радо сприймається не лише в Україні, але й різних центрах земної кулі, оскільки духовний код націй чи людської цивілізації завжди зрозумілий для підготовленого відповідним слуховим досвідом реципієнта.

Цікавою є й форма його позиціонування у соціумі, широко презентована у згаданих вище соціальних мережах, а саме – відео-кліпах, що, демонструючи різноаспектну творчість митця, записану в екстремальних умовах із візуалізацією найяскравіших природнокліматичних регіонів світу, засвідчують високий рівень не лише його організаційної культури, але й знання та можливості психологічних сегментів сприйняття художнього продукту і вже цим викликають увагу та інтерес, розширюють форму спілкування зі слухачами/глядачами.

Резюмуючи цей концерт, слід ще раз наголосити на народженні нової форми популяризації творчості – соціальних мережах, коли на безпосередню зустріч із музикантом приходять лише ті, хто хоче переконатися в окремих сегментах його виступу чи з'ясувати для себе конкретні аспекти інтерпретації, не полишаючи нагоду відчути магнетизм живого спілкування з автором.

І хоча запропонована форма попереднього ознайомлення з творчістю для самого митця є поки що, на його ж думку [4], психологічно складною, зважаючи на брак публіки безпосередньо в концертній залі, а відтак і неможливістю максимальної віддачі через певні психологічні стереотипи сприйняття, мабуть, ця форма позиціонування виконавця у просторі сьогодення буде й надалі поглиблюватися, передбачаючи в майбутньому перенесення таких концертів на камерний рівень із присутністю в залі лише тих, для кого творчий контакт із особистістю становитиме важливий сегмент контакту з мистецтвом.

Висновки. Отже, сучасні культурні програми, що демонструються нині в регіонах, підтверджують суттєві зрушення як у середовищі виконавців, так і їх слухачів. Стосовно перших – мова йде про глибоку інтелектуалізацію творчості, запозичення від іноземних колег (оскільки міжкультурний контакт у глобалізаційних умовах стає визначальним, розширюючи й етнічні межі національної культури), та власну інтерпретацію просвітницького елемента в творчості, свідченням чого є народознавчий сегмент у художніх програмах, за допомогою якого зближуються виконавці і публіка, а також максимально повне використання усіх можливих засобів виразності за допомогою синергетики художніх стилів різних епох.

Ще однією характеристикою цього митця, притаманною останнім часом й переважній більшості виконавців із різних художніх сфер, є інтенсивність виступів, що дозволяє йому не лише адаптуватися до потреб різноманітної аудиторії, але й постійно продовжувати творчий пошук, демонструючи високий результат, позаяк саме в цьому і криється важлива складова успіху. Адже понад 200 концертів за останні 5 років у С. Кондратива – це переконливе свідчення вищенаведеної тези. А все це, у підсумку, й ранжує й навчальні заклади, що дають освіту таким митцям, адже багаторічна практика підготовки віртуозів у

вокальному й інструментальному напрямах мистецтва науково-педагогічним складом Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка, як і аналогічного класу митців, сформованих у НМАУ ім. П. Чайковського, розглянутих навіть у наших розвідках [2]. їх позиціонування у просторі сучасної культури, підтверджує високе реноме національної мистецької Школи, її здатність продукувати фахівців, спроможних посісти високі позиції у світовому інтелектуальному рейтингу – просторі духовної культури.

Та й сучасна музика, на думку австрійського мистецтвознавця М. Харнокурта, все частіше виходить за межі лише естетичної категорії «прекрасного», захоплюючи багатством і розмаїттям своєї художньої мови [6], здатністю суттєво впливати на ціннісно-орієнтаційний ряд та систему духовних пріоритетів людини. Саме вона, ця музика, стає важливим сегментом комунікації у просторі сучасної культури, чинником «м'якої» дипломатії, так потрібної у час протистояння різних політичних систем.

На закид про те, що в процесі інтенсивної концертної діяльності сучасні виконавці навіть «серйозної» музики все частіше експлуатують народний чинник (обробку), чи популярну музичну практику на догоду задоволенню духовних потреб масової аудиторії, можна відповісти наступне: мистецтво може мати аматорський чи професіональний вимір, однак і в першому, і в другому випадку воно змушене зберігати ознаки семантичного ряду базового явища, власне, – мистецтва. І лише у такому випадку воно претендуватиме на важливу духовну та й консолідуючу роль у суспільстві. І в цьому варіанті і перша група, представлена «Пікардійською терцією», і соліст-інструменталіст, яким є Святослав Кондратів, відповідають зазначеним параметрам у найвищій мірі. А в професіонала будь-який художній фрагмент перетворюється на перлину. Та й популярна музика також є важливим засобом ознайомлення з культурною спадщиною чи наближення до Музики у найоптимальнішому сенсі цього слова.

Відносно ж реципієнта окресленого процесу сприйняття культурної творчості, тобто слухача, то він також характеризується помітними змінами у системі ціннісних орієнтацій, художньому смаку та інших складових означеного ряду, здатних віднести публіку до важливого учасника творчого дійства, оскільки її культурний рівень також певною мірою впливає на якість підготовки і реалізованих художніх програм, стимулює митців до пошуку нових засобів власного позиціонування у сучасному просторі. Одним словом, культурне середовище, або інфраструктура міста, здатні сформувати громаду «спільних духовних цінностей» [5].

Перспективи подальших досліджень цієї теми полягають у пошуках виконавської специфіки нових митців, які здійснюватимуть гастрольні турне регіоном уже в час повоєнної історії країни, яка, поза сумнівом, змінила і продовжує це робити й надалі чимало форм життєдіяльності суспільства, сприйняття будь-якого культурного продукту, що демонструватиметься на сучасній регіональній сцені, внесене суттєві зміни і в духовні потреби публіки, і у форми пропозицій виконавців та організаторів культурного простору.

Список використаної літератури

1. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни і поняття: енциклопед. вид. у 2 тт., т. 2 (М-Я). Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2010. 256 с., іл.
2. Виткалов С. В., Виткалов В. Г. Фестиваль як форма виявлення художнього потенціалу митця: регіональний досвід. *Культура в контексті практичних форм буття людини*: кол. монографія / За ред. проф. М.М.Бровка. Київ : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2022.
3. Водяний Б. О., Задорожна Т. А. Українська академічна пісня в сучасному соціокультурному просторі. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*: наук. зб. Вип. 38. Рівне : РДГУ, 2021. С. 88-94 [193 с.].
4. Інтерв'ю С. Виткалова, проведені зі С. Кондратівим у рамках авторської програми «Грані мистецтва» на обласному телеканалі «Ритм» 27.09.2018 р. та в лютому 2022 р. *Приватний архів автора*.
5. Матарассо Ф., Лендрі Ч. Пошук рівноваги : двадцять одна стратегічна дилема культурної політики. *Британська рада в Україні. Відділ досліджень та розвитку культурної політики : аналітична розробка*. № 4. Рада Європи, 1999. 30 с.
6. Музика як мова звуків. Шлях до нового розуміння музики. Суми : Собор, 2002. 184 с.
7. Ортега-и-Гассет Х. «Дегуманізація искусства» и другие работы. Москва : Радуга, 1991. 638 с.
8. Чернова І. В. Музичне виконавство в ситуації постмодернізму; автореф. дис.... канд. миств.: 17.00.01. Львів, 2007. 20 с.

References

1. Bezklubenko S. D. Mystetstvo: terminy i poniattia: entsykloped. vyd. u 2 tt., t. 2 (M-Ya). Kyiv : In-t kulturolohii NAM Ukrainy, 2010. 256 s., il.
2. Vytkalov S. V., Vytkalov V. H. Festyval yak forma vyjavlennia khudozhnoho potentsialu myttsia: rehionalnyi dosvid. *Kultura v konteksti praktychnykh form buttia liudyny*: kol. monohrafiia / Za red. prof. M.M.Brovka. Kyiv : NMAU im. P.I. Chaikovskoho, 2022. S. [s.].
3. Vodiany B. O., Zadorozhna T. A. Ukrainska akademichna pisnia v suchasnomu sotsiokulturnomu prostori. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku*: nauk. zb. Vyp. 38. Rivne : RDHU, 2021. S. 88-94 [193 s.].

4. Interviu S. Vytkalova, provedeni zi S. Kondrativym u ramkakh avtorskoj prohramy «Hrani mystetstva» na oblasnomu telekanali «Rytm» 27.09.2018 r. ta v liutomu 2022 r. Pryvatnyi arkhiv avtora.
5. Matarasso F., Lendri Ch. Poshuk rivnovahy : dvadtsiat odna stratehichna dylema kulturnoi polityky. Brytanska rada v Ukraini. Viddil doslidzhen ta rozvytku kulturnoi polityky : analitychna rozrobka. № 4. Rada Yevropy, 1999. 30 s.
6. Muzyka yak mova zvukiv. Shliakh do novoho rozuminnia muzyky. Sumy : Sobor, 2002. 184 s.
7. Orteha-y-Hasset Kh. «Dehumanyzatsiya yskusstva» y druhye raboty. Moskva : Raduha, 1991. 638 s.
8. Chernova I. V. Muzychne vykonavstvo v sytuatsii postmodernizmu; avtoref. dys....kand. mystv.: 17.00.01. Lviv, 2007. 20 s.

MODERN CONCERT PRACTICE AS AN ELEMENT OF SOCIAL CHANGES

Vytkalov Serhii – Doctor of Cultural Studies, Professor,
Professor of the Department of Event Industries, Cultural and Museum Studies,
Rivne State Humanitarian University, Rivne

The potential of modern musical art, represented by various groups of performers performing in the regions on the background of political and military tensions, is revealed. Their organizational, cultural and artistic activities are analyzed and it is argued that modern intercultural communication stimulated the emergence of a new type of artists, whose work is based on high intelligence, constant artistic search aimed at using the ethnic component of other countries and expanding potential of own musical instrument through the use of pop-violin, which allows them to combine different styles in their own work - jazz, folk, classical, modern rhythms, ignoring the traditional framework of the genre.

Key words: modern concert practice, "Piccardian Third", S. Kondrativ, art, region.

UDC 477. 8.29

MODERN CONCERT PRACTICE AS AN ELEMENT OF SOCIAL CHANGES

Vytkalov Serhii – Doctor of Cultural Studies, Professor,
Professor of the Department of Event Industries, Cultural and Museum Studies,
Rivne State Humanitarian University, Rivne

The urgency of the problem. The specifics of the organization of touring activities in the regions of Ukraine of leading performers and artistic groups in a situation of increasing political and military tensions. Emphasis is placed on the selection of their repertoire, forms of influence on the audience. The reasons for the success of musicians based on intellectual chamber music are found out.

The scientific novelty of the research is to consider the specifics of the presentation of the artistic product in modern conditions and to reveal the features of the preparation of concert programs taken into consideration by the performers. The importance of positioning the creativity of S. Kondratov in social networks is emphasized and the peculiarity of their preparation due to the experience of creative communication with representatives of other countries is considered and the influence of natural and climatic conditions on his work is revealed. The importance of performances of "Piccardian Third" at prominent world forums or political centers of Europe is pointed. Their creativity demonstrates high professionalism through a variety of programs in their own works, artwork and world classics.

The methodology of scientific research is based on the use of methods of convention analysis, interviews, historical and culturological methods, which made it possible to identify the specifics of the performance practice of the above-mentioned musicians.

The practical significance of the material is to expand information about the state of concert practice in conditions of political and military tension, which is an important segment of adaptation in the modern cultural space.

Key words: modern concert practice, "Piccardian Third", S. Kondrativ, region, art

Надійшла до редакції 18.02.2022 р.

УДК 784.3

«IM WUNDERSCHÖNEN MONAT MAI» P. ШУМАНА В ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ЛЕЙ СЮЙ, Х. ШЕФЕР ТА Б. БОННЕЙ

Чжу Лін – аспірантка кафедри теорії та історії музичного виконавства,
Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, Київ, Україна
<http://orcid.org/0000-0002-7673-1729>
DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi40.524>
531714908@qq.com

Розглянуто питання інтерпретації камерно-вокальної музики західноєвропейських композиторів китайською, німецькою та американською співачками. Проаналізовані погляди різних музикознавців на проблему вокально-виконавського стилю як передумови інтерпретаційних розбіжностей. Визначено, що на особливості прочитання камерно-вокального твору впливають епохальні, національні параметри стилю виконавця, традиції конкретної

ЗМІСТ

ВИТКАЛОВ В.Г. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ (ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ).....	3
---	---

Розділ I. ІСТОРИКО-МИСТЕЦЬКА СПАДЩИНА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОГО КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ

ПАВЛЮК Т. С. БАЛЬНА ХОРЕОГРАФІЯ У КРАЇНАХ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ КІНЦЯ XVII - ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ	7
ФІЛАТОВА Т. В. АНДСЬКИЙ ЧАРАНГО ЯК ФЕНОМЕН ПІВДЕННОАМЕРИКАНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	15
ДЖУЛАЙ Г. А. МЕТАМОРФОЗИ ОБРАЗУ ОРФЕЯ У ФРАНЦУЗЬКІЙ СОЛЬНІЙ КАНТАТІ XVII–XVIII СТОЛІТЬ.....	25
БОНДАРЕНКО А. ОБРАЗ ДАВНЬОГО КИЄВА В УКРАЇНСЬКІЙ ФОРТЕПАННІЙ МУЗИЦІ 1980-х РОКІВ (НА ПРИКЛАДІ ПРОГРАМНИХ ЦИКЛІВ Б. ФІЛЬЦ, І. СОНЕВИЦЬКОГО, Г. САСЬКА).....	31
МОЙСІЮК В. СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНІ РИСИ МЕЛОДИКИ У ЛІТУРГІЇ ДЛЯ МІШАНОГО ХОРУ МИХАЙЛА ВЕРБИЦЬКОГО	37
БЛІНСЬКА О. А. МУЗИЧНА КРИТИКА ОСИПА ЗАЛЕСЬКОГО НА СТОРІНКАХ ЧАСОПИСУ «СВОБОДА» (1960-1970 pp.)	42
ВИТКАЛОВ С. В. СУЧАСНА КОНЦЕРТНА ПРАКТИКА ЯК ЕЛЕМЕНТ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН ...	47
ЧЖУ ЛІН. «IM WUNDERSCHÖNEN MONAT MAI» Р. ШУМАНА В ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ЛЕЙ СЮЙ, Х. ШЕФЕР ТА Б. БОННЕЙ	52
МОЛЧКО У. Б. ВІТЛОПИС КОМПОЗИТОРА НЕСТОРА НИЖАНКІВСЬКОГО	60
ПАЗИНЮК М. В. ЗОБРАЖЕННЯ МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА МУЗИК ВОЛИНСЬКИМИ ІКОНОПИСЦЯМИ	66
СИТНИК І. В. ТВОРИ ТЕТЯНИ ЯБЛОНСЬКОЇ В КОЛЕКЦІЇ ДИРЕКЦІЇ ХУДОЖНІХ ВИСТАВОК УКРАЇНИ	72

Розділ II. ТЕОРЕТИКО-МИСТЕЦЬКІ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

ФРАЙТ О. В. ФІЛОСОФСЬКА КАТЕГОРІЯ ЕМІНЕНТНОСТІ: ПРОЄКЦІЯ НА МУЗИЧНО-ЛІТЕРАТУРНЕ КОРЕСПОНДУВАННЯ	79
ГАМАЛІЯ К. М. ТАНЕЦЬ ПІД МУЗИКУ ЧАСУ : ТРАНСКРИПЦІЯ МИСТЕЦТВА ТА НАУКИ В ХОРОВОДІ АНТИЧНИХ МУЗ	85
ЄРОШЕНКО О. В. ВОКАЛЬНІ КОМПОЗИЦІЇ У ФІЛЬМІ «СВАТАННЯ ГУСАРА» (ЗА МОТИВАМИ ВОДЕВІЛЮ М. НЕКРАСОВА «ПЕТЕРБУРЗЬКИЙ ЛИХВАР») : ДРАМАТУРГІЧНИЙ АСПЕКТ	92
КАБЛОВА Т., КАДАНЦЕВА Н., ТЕТЕРЯ В. ТЕМА КОХАННЯ У ПІСЕННІЙ	

КУЛЬТУРИ: СПЕЦИФІКА ТА ТИПОЛОГІЯ	199
ЛЮ СЯОСІ. ОСОБЛИВОСТІ ПРОГРАМНИХ ЗАГОЛОВКІВ КИТАЙСЬКИХ ДУЕТІВ ДЛЯ ФОРТЕПІАНО ТА ТРАДИЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТІВ	104
ЧЖАО ЮЕ. ВАРІАЦІЙНА ФОРМА У КИТАЙСЬКІЙ ФОРТИПАННІЙ МУЗИЦІ	110
КАПЛУН Т. МУЗИЧНО-АРХАІЧНІ ФОРМИ ВТІЛЕННЯ СХІДНОСЛАВ'ЯНСЬКИХ ЖІНОЧИХ БОЖЕСТВ В ОБРЯДОВІЙ ФОЛЬКЛОРНО-ПІСЕННІЙ ТРАДИЦІЇ	115

Розділ III. РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, ПОВІДОМЛЕННЯ

УЖИНСЬКИЙ М. ДО ПИТАННЯ СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЇ «ЗВУКОРЕЖИСЕР» В УКРАЇНІ	120
--	-----

CONTENTS

VYTKALOV V. RESEARCH ACTIVITY IN WAR-TIME CONDITIONS	3
---	---

Part I. HISTORICAL AND ARTISTIC HERITAGE OF UKRAINE

IN THE CONTEXT OF THE WORLD CULTURE

PAVLIUK T. THE DEVELOPMENT OF BALLROOM CHOREOGRAPHY IN THE COUNTRIES OF SOUTH AMERICA, THE END OF THE 17 TH – THE BEGINNING OF THE 21 ST CENTURY	7
FILATOVA T. ANDISH CHARANGO AS A PHENOMENON OF SOUTH AMERICAN MUSIC CULTURE	15
DZHULAY A. METAMORPHOS OF THE IMAGE OF ORPHEUS IN THE FRENCH SALT CANTATE OF THE XVII – XVIII CENTURIES	25
BONDARENKO A. THE IMAGE OF ANCIENT KYIV IN UKRAINIAN PIANO MUSIC OF THE 1980S (ON THE EXAMPLE OF THE PROGRAM CYCLES OF B. FILTS, I. SONEVYTSKYI, H. SASKO) ...	31
MOISIIUK V. THE SEMANTIC AND STYLISTIC MELODIC FEATURES IN THE LITURGY FOR MIXED CHOIR BY MYKHAILO VERBYTSKYI	37
BILINSKA O. SYP ZALESKY'S MUSICAL CRITICISM ON THE PAGES OF «SVOBODA» MAGAZINE (1960-1970).....	42
VITKALOV S. MODERN CONCERT PRACTICE AS AN ELEMENT OF SOCIAL CHANGES	47
ZHU LING. THE INTERPRETATION OF SCHUMANN'S «IM WUNDERSCHÖNEN MONAT MAI» BY LEI XU, C. SCHÄFER AND B. BONNEY	52
MOLCHKO U. THE LIGHT PAINTING OF THE COMPOSER NESTOR NYZHANKIVSKYI	60
PAZYNIUK M. THE REPRESENTATION OF MUSICAL INSTRUMENTS AND MUSICIANS IN VOLYN ICON	66
SYTNYK I. ARTWORKS BY TETIANA YABLONSKA IN THE COLLECTION OF THE DIRECTORATE OF ART EXHIBITIONS OF UKRAINE	72

Part II. THEORETICAL AND ARTISTIC ASPECTS OF THE UKRAINIAN CULTURE

FRAIT O. PHILOSOPHICAL CATEGORY OF EMINENCE: PROJECTION ON MUSICAL AND LITERARY CORRESPONDENCE	79
GAMALIJA K. DANCE TO THE MUSIC OF THE TIME : TRANSCRIPTION OF ART AND SCIENCE IN THE ROUND OF THE ANTIQUE MUSES	85
YEROSHENKO O. VOCAL COMPOSITIONS IN THE FILM «THE HUSSAR'S WOOING» (BASED ON M. NEKRASOV'S VAUDEVILLE «PETERSBURG MONEYLENDER») : DRAMATURGICAL ASPECT	92
KABLOVA T., KADANTSEVA N., TETERIA V. THE TOPIC OF LOVE IN SONG CULTURE: SPECIFICS AND TYPOLOGY	99

LIU XIAOXI. FEATURES OF PROGRAM TITLES OF CHINESE DUETES FOR PIANO AND TRADITIONAL INSTRUMENTS	104
ZHAO YUE. VARIATIONAL FORM IN THE PIANO WORKS OF CHINESE COMPOSERS	110
KAPLUN T. MUSICALLY AND ARCHAIC FORMS OF THE EMBODIMENT OF EASTERN SLAVIC FEMALE DEITIES IN THE RITUAL FOLKLORE AND SONG TRADITION	115

Part III. SUMMARIES, REVIEWS, REPORTS

UZHYNSKYI M. ON THE FORMATION OF THE CREATIVE PROFESSION OF SOUND ENGINEER IN UKRAINE	120
---	-----

ISSN 2411-1546

Наукове видання
Scientific edition

**Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку
Науковий збірник**

**Ukrainian culture : past, modern and ways of development
Scientific journals**

**Напрямок : Мистецтвознавство
Branch : Art Criticism**

**Випуск 40
Issue 40**

Редактор:
В. Г. Виткалов
Editor:
V. G. Vytkalov

Упорядкування, комп'ютерна верстка:
С. В. Виткалов, Л. М. Федорук
Computer make-up:
S. Vytkalov, L. Fedoruk

**Електронні версії наукових збірників та вимоги до публікацій
знаходяться на сайті – kulturologiya.rv.ua**

М/т.: 096-541-71-35 – головний редактор та 067-803-23-97 – відповідальний секретар

Електронна адреса: sergiy_vsv@ukr.net

Формат 60x84 1/8. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Зам. № 243/1. Ум. друк. арк. 24,48. Наклад 100.

Видавничі роботи:

**ФОП Бреґін А.Р свідоцтво про державну реєстрацію ААБ № 750918 від 20.11.2012 р.
33009, м. Рівне, вул. Біла, 53, Г2.**

***Адреса редакції:* 33000, Україна, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12,
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства**